7. శతక పద్యాలు

కింది బొమ్మను చూడండి, మాట్లాడండి.

ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పండి

- బొమ్మలో ఎవరెవరు ఉన్నారు? ఏమి చేస్తున్నారు?
- మీరెప్పుడైనా ఇలాంటి పోటీల్లో పాల్గొన్నారా?
- మీరెప్పుడైనా మైకు పట్టుకొని మాట్లాడారా? ఏం మాట్లాడారో చెప్పండి.

విద్యార్థులకు సూచనలు

- పాఠంలోని బొమ్మలు చూడండి.
- పాఠం చదువండి. అర్థంకాని పదాల కింద గీత గీయండి.
- గీత గీసిన పదాలకు అర్థాలను మీ మిత్రులనుగాని, ఉపాధ్యాయులనుగాని అడగండి. లేదా **'పదాలు-అర్థాలు'** అనే పట్టికలో చూసి తెలుసుకోండి.

SCERT TELANGANA

1) ఉప్పుకప్పురంబు నొక్కపోలికనుండు
చూడచూడ రుచుల జాడవేరు
పురుషులందు పుణ్యపురుషులు వేరయా
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ!

తాత్పర్యం : ఉప్పు, కర్పూరం రెండు చూడటానికి పైకి తెల్లగానే ఉంటాయి. కానీ వాటి రుచులు వేరువేరుగా ఉంటాయి. అలాగే మనుషులందరు పైకి ఒకే మాదిరిగా కనిపించినా వారి గుణాలు వేరుగా ఉంటాయి. వారి గుణాలను బట్టి మంచివారు ఎవరో, చెడ్డవారు ఎవరో తెలుస్తుంది.

2) అన్ని దానములను నన్నదానమె గొప్ప
కన్నతల్లి కంటె ఘనము లేదు
ఎన్నగురుని కన్న నెక్కువ లేదయా
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ!

తాత్పర్యం : ఆకలితో బాధపడతున్నవారికి అన్నముపెట్టుట అన్నిదానాలకంటె ఎంతో గొప్పది. ఈ ప్రపంచంలో ఏ జీవికైనను తల్లికన్న ఎక్కువ అయినది ఏమీ ఉండదు. ఎంత వెతికినా గురువు కన్న ఎక్కువ అయిన వ్యక్తి ఎవ్వరూ ఉండరు.

3) కనకపు సింహాసనమున
శునకము గూర్చుండబెట్టి శుభలగ్నమునన్
దొనరగ బట్టము గట్టిన
వెనుకటిగుణమేల మాను వినరా సుమతీ!

తాత్పర్యం : సుమతీ! మంచి ముహూర్తం చూసి కుక్కను బంగారు గద్దెపైన కూర్చోబెట్టినా ఏమీ ఫలితముండదు. కుక్క తన పాతగుణాలను మానదు. దాని బుద్ధి మారదు. అలాగే నీచుడైన మనిషికి ఎంత గౌరవం ఇచ్చినా, ఎంత మంచి పదవి లభించినా తన బుద్ధిని మానుకోలేదు.

SCERT TELANGANA

4) తలనుండు విషము ఫణికిని
వెలయంగా దోక నుండు వృశ్చికమునకున్
దలతోకయనక యుండును
ఖలునకు నిలువెల్ల విషము గదరా సుమతీ!

తాత్పర్యం : సుమతీ! పాముకు విషం తలలో ఉంటుంది. తేలుకు విషం తోకలో ఉంటుంది. కాని చెడ్డవానికి మాత్రం శరీరం మొత్తం విషమే ఉంటుంది.

5) దొరలు దోచలేరు దొంగలెత్తుకపోరు
భ్రాతృజనము వచ్చి పంచుకోరు
విశ్వవర్ధనంబు విద్యాధనంబురా
లలిత సుగుణజాల తెలుగుబాల!

తాత్పర్యం : చదువు అనే సంపదను దొరలు దోచుకోలేరు. దొంగలు దొంగిలించలేరు. అన్నదమ్ములుగాని, అక్కచెల్లెళ్ళుగాని పంచుకోలేరు. ప్రపంచం అభివృద్ధి చెందాలంటే అందరూ బాగా చదువుకోవాలి.

6) గడచిపోయినట్టి క్షణము తిరిగిరాదు
కాలమూరకెపుడు గడపబోకు
దీపమున్నయపుడె దిద్దుకోవలెనిల్లు
విలువదెలిసి చదువు తెలుగుబిడ్డ

తాత్పర్యం : సమయము చాల విలువైనది. గడచిపోయిన కాలం తిరిగి రానేరాదు. కావున కాలాన్ని ఎప్పుడూ ఊరకే గడపకూడదు. ప్రతి నిమిషం పనిలో ఉండాలి. దీపం ఉన్నప్పుడే ఇంటిని చక్కగా ఉంచుకోవాలి. చీకటిలో ఏమీ చేయలేము కదా! అలాగే సమయం చేయిజారిన తర్వాత చింతించి లాభం ఉండదు.

SCERT TELANGANA

తెలంగాణ ప్రభుత్వంచే ఉచిత పంపిణీ 2021-22

భాషాసామర్థ్యాల సాధన

I వినడం-ఆలోచించి మాట్లాడడం

అ) పాఠంలోని పద్యాలను కంఠస్థం చేయండి. వాటిని రాగయుక్తంగా చదువండి.

ఆ) పద్యాలను నేర్చుకున్నారు కదా! వాటి తాత్పర్యాలను సొంతమాటల్లో చెప్పండి.

II ధారాళంగా చదువడం - అర్థం చేసుకోవడం

అ) కింది పద్యంలో తారుమారైన పద్యపాదాలను క్రమంలో రాయండి.

కన్నతల్లికంటె ఘనము లేదు
ఎన్నగురుని కన్న నెక్కువ లేదయా
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ!
అన్ని దానములను నన్నదానమె గొప్ప

____

____

____

____

ఆ) కింది అర్థాలు వచ్చే పదాలు పాఠంలోని ఏ పద్యాలలో ఉన్నవో గుర్తించండి. రాయండి.

1) కుక్క 2) పాము 3) తేలు 4) అన్నదమ్ములు

__________ __________ __________ __________

ఇ) పద్యాల ఆధారంగా కింది పదాలను జతపరచి రాయండి.

పాము	విలువైనది	ఉదా: పాము తలలో విషం
గొప్పసంపద	తలలో విషం	__________
తేలు	దోచుకోలేరు	__________
చెడ్డవాడు	తోకలో విషం	__________
కాలము	నిలువెల్లా విషం	__________

SCERT TELANGANA

ఈ) కింది గేయం చదువండి. ప్రశ్నలకు జవాబులను రాయండి.

ఛెంగున ఎగిరే లేగమ్మా!
లేగను కన్నా ఆవమ్మా!
ఆవును మేపే మల్లన్నా!
నీడనిచ్చే చెట్టమ్మా!
చెట్టుకింద ఓ గుర్రమా!
గుర్రం కడుపులో పిల్లమ్మా!
నాపేరేమిటో చెప్పమ్మా!

1) లేగ ఎలా ఎగురుతున్నది?

2) ఆవును ఎవరు మేపుతున్నారు?

3) చెట్టు కింద ఎవరు ఉన్నారు?

4) పేరు ఎవరు చెప్పాలి?

5) చెట్టు మనకు ఏమి ఇస్తుంది?

III సొంతంగా రాయడం

అ) కింది ప్రశ్నలకు జవాబులను రాయండి.

1) అన్నింటికన్నా గొప్పదానం ఏది? ఎందుకు?

2) చెడ్డవానికి విషం ఎక్కడ ఉంటుంది?

3) ఏది చాలా విలువైన సంపద? ఎందుకు?

SCERT TELANGANA

IV సృజనాత్మకత

అ) కింది గేయాన్ని పొడిగించండి.

జలజల రాలును పూలు

సలసల మసులును నీళ్లు

బిరబిర పారును నదులు

____

____

____

____

____

V పదజాలం

అ) కింది వాక్యాలను చదువండి. గీతగీసిన పదాలకు అర్థాలను రాయండి.

1) <u>శునకము</u> ను దొంగలను వెతకడానికి ఉపయోగిస్తారు. _______________

2) ఎన్ని మంచి మాటలు చెప్పినా <u>ఖలుడు</u> మారడు. _______________

3) <u>విద్యను</u> మించిన సంపద లేదు. _______________

ఆ) కొన్ని జంతువుల పేర్లు కింది గళ్ళలో ఉన్నాయి. వాటిని గుర్తించి రాయండి.

న	పా	త	హం	క
తి	జ	రు	లు	తే
గు	సిం	గు	య	కో
లు	ను	గు	క్క	్రం
ము	జిం	ఎ	ఏ	చి

1) _______________ 2) _______________

3) _______________ 4) _______________

5) _______________ 6) _______________

7) _______________ 8) _______________

9) _______________ 10) _______________

SCERT TELANGANA

ఇ) కింది పదాలతో సొంతవాక్యాలు రాయండి.

1) పుణ్యం : ____________________

2) ఘనం : ____________________

3) గుణం : ____________________

4) ధనం : ____________________

5) దీపం : ____________________

ఈ) కింది పదాలకు బహువచనాలు రాయండి.

1) పురుషుడు: ____________________

2) దానం : ____________________

3) శునకం : ____________________

4) తోక : ____________________

5) దొర : ____________________

6) దీపం : ____________________

VI భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

అ) కింది వాక్యాలను చదువండి. గీత గీసిన పదాలను చూడండి.

ఉదా: 1) రాణి తెలివైన బాలిక. ఆమె రోజూ బడికి వెళుతుంది.

2) సచిన్ మంచి ఆటగాడు. ఆయన వంద సెంచరీలు చేశాడు.

3) సాయి మంచి మార్కులు తెచ్చుకున్నాడు. అతడు చాలా కష్టపడుతాడు.

4) చిలుక పండు తిన్నది. అది ఎగిరిపోయింది.

5) జయ, సరిత, మంజు సినిమాకు వెళ్ళారు. వాళ్ళు ఆటోలో యింటికి వచ్చారు.

పై వాక్యాలలో 'రాణి'కి బదులుగా – 'ఆమె'

'సచిన్'కు బదులుగా – 'ఆయన'

'సాయి'కి బదులుగా – 'అతడు'

'చిలుక'కు బదులుగా – 'అది'

SCERT TELANGANA

తెలంగాణ ప్రభుత్వంచే ఉచిత పంపిణీ 2021-22

'జయ, సరిత, మంజు'లకు బదులుగా – వాళ్ళు అనే పదాలను వాడారు. రాణి, సచిన్, సాయి, చిలుక, జయ, సరిత, మంజు మొదలైనవి 'పేర్లు'. వాటిని 'నామవాచకాలు' అంటారని మీరు ఇదివరకే చదువుకున్నారు. నామవాచకానికి బదులుగా వాడే పదాలను 'సర్వనామాలు' అంటారు. మొదటి వాక్యంలో 'ఆమె' అనే పదం 'రాణి'ని సూచిస్తుంది. మిగతా వాక్యాలలో కూడా 'ఆయన' అంటే 'సచిన్' అని, 'అతడు' అంటే 'సాయి' అని, 'అది' అంటే 'చిలుక' అని, 'వాళ్ళు' అంటే 'జయ, సరిత, మంజు' అని మనకు అర్థమవుతూ ఉంది.

కింది వాక్యాలను పరిశీలించి సర్వనామాలను గుర్తించండి. గీత గీయండి.

1) పులి క్రూరమైన జంతువు. అది వేటాడుతుంది.

2) రాజు బాగా బొమ్మలు గీస్తాడు. అతడు ఎన్నో బహుమతులు పొందాడు.

3) సీత చాలా మంచిది. ఆమె ఎంతో మందికి సహాయం చేసింది.

4) గిరి, రంగ, రాము ఆటలు ఆడారు. వారు బాగా అలసిపోయారు.

VII ప్రాజెక్టుపని

ఏవైనా ఐదు శతక పద్యాలను సేకరించండి. వాటిని కంఠస్థం చేసి పాడి వినిపించండి.

నేనివి చేయగలనా?

1) పద్యాలు కంఠస్థంచేసి రాగయుక్తంగా చదువగలను.	ఔను / కాదు
2) పద్యపాదాలు సరిచేసి, పద్యాలు పూరించగలను.	ఔను / కాదు
3) ప్రశ్నలకు జవాబులను సొంతంగా రాయగలను.	ఔను / కాదు
4) గీత గీసిన పదాలకు అర్థాలు, ఇచ్చిన పదాలతో సొంతవాక్యాలు, బహువచన పదాలను రాయగలను.	ఔను / కాదు
5) గేయాన్ని పొడిగించి రాయగలను.	ఔను / కాదు
6) సర్వనామ పదాలను గుర్తించగలను.	ఔను / కాదు

సూక్తి

సత్యం భగవంతుడికన్నా గొప్పది.

– మహాత్మాగాంధీ

SCERT TELANGANA